

Systematiskt kvalitetsarbete

Barn och Utbildning 2019/2020

Avdelning Förskola

Avdelningschef Mia Elofsson

Innehåll

1.0 ARBETSGÅNG	3
2.0 RESULTAT	3
2.1 UTVECKLING OCH LÄRANDE	4
2.2 ORGANISATION	6
2.3 ARBETSSÄTT, ARBETSFORMER OCH LÄRMILJÖ	7
2.4 NORMER OCH VÄRDEN	9
2.5 SAMVERKAN	10
3.0 NULÄGESBESKRIVNING	11
4.0 ANALYS	13
4.1 JÄMFÖRA	13
Resultat språktest.....	13
Systematiskt kvalitetsarbete	14
Barngrupperna	14
Personal.....	15
Digitalisering.....	16
4.2 TOLKA OCH FÖRKLARA	16
Vårdnadshavaren användande av Unikum	16
Systematiskt kvalitetsarbete	17
Personal.....	18
Covid -19.....	18
4.3 PROBLEMATISERA OCH KRITISKT GRANSKA	19
5. UTVECKLINGSPLAN	20
Språkutvecklande arbetssätt.....	20
Förskola och hem	21
Systematiskt kvalitetsarbete	21
Ökad digitalisering.....	21
Trygghet och trivsel.....	22

1.0 ARBETSGÅNG

Förskolans verksamhet måste utvecklas så att den svarar mot de nationella målen. Huvudmannen har ett givet ansvar för att så sker. Den dagliga pedagogiska ledningen av förskolan och lärarnas professionella ansvar är förutsättningar för att förskolan utvecklas kvalitativt. Detta kräver att verksamheten ständigt prövas, resultaten följs upp och utvärderas och att nya metoder prövas och utvecklas. Ett sådant arbete måste ske i aktivt samspel mellan förskolans personal och barn och i nära kontakt med såväl hemmen som med det omgivande samhället.

Allt kvalitetsarbete ska utgå från ”kvalitetshjulet”:

2.0 RESULTAT

Verksamhetsmål 2020

- Alla ska nå gymnasiebehörighet och fullfölja sina gymnasiestudier inom tre år
- I våra verksamheter ska alla känna trygghet och glädje
- Barn- och utbildningsförvaltningen ska samverka med IFO och andra viktiga aktörer
- Bli mer digitaliserade i syfte att effektivisera
- Barn- och utbildningsförvaltningen ska vara en attraktiv arbetsgivare
- Tidiga insatser till barn och elever ska prioriteras
- I våra verksamheter ska vi arbeta för att alla utvecklar en hållbar livsstil

2.1 UTVECKLING OCH LÄRANDE

Förskolans läroplan styrs av strävansmål och anger inte i detalj hur personalen inom förskolan ska nå målen. Detta innebär en stor frihet men också ett stort ansvar över arbetet med att säkerställa kvalitet. Syftet med det systematiska kvalitetsarbetet är att följa upp och utvärdera verksamheten, påvisa barnets delaktighet och inflytande utifrån ett tydligt barnperspektiv. Utifrån föregående års förbättringsområde skrivs fortlöpande reflektioner under arbetslagens planering och samtliga avdelningar har en ökad aktivitet på Unikum av reflektion/analys mot föregående år.

Alla ska nå gymnasiebehörighet och fullfölja sina gymnasiestudier inom tre år

TRAS (Tidig Registrering Av Språkutveckling)

TRAS är ett verktyg för att identifiera var barnen ligger i språkutvecklingen och vad som behöver stärkas. Registreringen görs utifrån observationer och kartläggningar. Enligt förskolans språkplan ska samtliga avdelningar arbeta med kartläggningsmaterialet TRAS vilket inte till fullo genomförts under läsåret.

Samtliga avdelningar arbetar aktivt med språkutveckling genom till exempel tecken som stöd, språksamlingar och andra språkutvecklande aktiviteter.

Språktest i förskoleklass

I förskoleklass genomförs testet *Hur låter orden?* i början av höstterminen. Testet mäter fonologisk medvetenhet och resultatet blir en indikation för hur språkarbetet på förskolan fungerat. Vid testningen höstterminen 2019 låg 77,4% av barnen på stanine 4 och över. Resultatet är strax över ett förväntat resultat enligt normalfördelningskurvan på 77%. Målet för kommunen var 2019 att 97% av barnen skulle uppnå minst stanine 4.

SKA på avdelningarna – UNIKUM

Samtliga avdelningar har planerat och genomfört ett systematiskt kvalitetsarbete i Unikum (förskolans digitala lärplattform) där de valt ut egna mål med koppling till läroplansmål. Arbetet mot målen har kopplats till forskning. Arbetet har följts upp kontinuerligt på avdelningsplanering genom reflektion och analys. Arbetet utvärderades i slutet av läsåret. Förskolorna har ett välfungerande systematiskt kvalitetsarbete som är starkt knutet till den dagliga praktiken.

Barn- och utbildningsförvaltningen ska vara en attraktiv arbetsgivare

Munkedals kommun erbjuder fria pedagogiska måltider, vissa arbetskläder samt fyra fortbildningsdagar under året till förskolans personal. Kommunen genomför vissa gratisaktiviteter under året och de anställda har möjlighet att söka friskvårdsbidrag.

Kommunen genomför årligen en organisatorisk och social arbetsmiljöenkät där all personal får svara på frågor kring sin arbetssituation. Resultatet på OSA-enkäten visar att personalen inom avdelning förskola totalt sett är nöjda med sin arbetssituation (4,1 av 5) samt att de i hög grad kan rekommendera Munkedals kommun som arbetsgivare till en vän (3,9 av 5).

Tidiga insatser till barn och elever ska prioriteras

Insatser från centrala barnhälsan finns på alla förskolor. Det kan till exempel handla om den språkliga utvecklingen med insats från logoped eller socialt samspel där specialpedagog handleder personalen. Centrala barnhälsan har arbetat med handledning till personalen för att utveckla personalens möjligheter att möta varje enskilt barn och erbjuda dem den stimulans de behöver. Denna insats har utvecklat avdelningarnas arbete gentemot gruppen och de enskilda barnen. Fortbildning till personalen i ärendehantering och handlingsplan gällande barn i behov av stöd har genomförts. De barn som identifierats i behov av stöd under 2-5-års-kontrollen på Familjecentralen har fått en insats.

I våra verksamheter ska vi arbeta för att alla utvecklar en hållbar livsstil.

Måltidspedagogik

För att minska matsvinn samt ge barnen en positiv upplevelse till måltider samarbetar förskolorna med måltidsenheten genom måltidspedagogik.

Kvalitetsutvecklaren på kostenheten har varit ute på förskolorna för en inspirationsdag om grönsaker som ett led i ett forskningsprojekt med koppling till förskolornas arbete med måltidspedagogik. Representanter från förskolorna deltar även på träffar för referensgruppen och alla avdelningar får ta del av material kring månadens grönsak.

Förskolorna arbetar med måltidspedagogik i olika omfattning.

(Ser vi något resultat utifrån det här arbetssättet?)

Källsortering sker i olika utsträckning och omfattning då det finns olika förutsättningar för aktiviteten.

Rörelsesatsningen i Munkedal

Samtlig personal har deltagit i en föreläsning på ämnet rörelse i skolan (Riksidrottsförbundet) om vikten av rörelse och rörelseförståelse i vardagen. Personalen har sedan arbetat med rörelse tillsammans med barnen på olika sätt, till exempel rörelse som temaarbete, fokus på nya rörelselekar ute på gården och förändring av miljön i ett av rummen på avdelningen. I avdelningarnas kvalitetsarbete syns en ökning av exempel på rörelseaktiviteter ute på enheterna. Fortbildningsdagen kring rörelse har lett till en utökning i dokumentationer och visar också på en kreativitet i inlärningsituationer kopplade till läroplanen. I avdelningarnas arbete finns exempel på hur språkutvecklingen kombineras med rörelse tex genom ett rörelsealfabete. Ytterligare exempel är iordningställande av ett rum där barnen kan utveckla sin motorik, koordination och balans.

Bli mer digitaliserade i syfte att effektivisera

Unikum är en digital lärplattform som används av samtliga förskolor i kommunen och det är här pedagogerna dokumenterar sitt systematiska kvalitetsarbete. De planerar sina läroplansmål, dokumenterar, reflekterar, analyserar samt utvärderar målen systematiskt under året. Genom detta arbete kan man följa barnens och avdelningens utveckling och lärande. Vårdnadshavarna blir delaktiga genom lärloggen och kan se vad avdelningarna

jobbar med samt lämna kommentarer. Även övrig information till vårdnadshavarna publiceras på Unikum. Barns delaktighet återspeglas i kvalitetsarbetet genom dokumentationen. 76% av vårdnadshavarna har någon gång varit inne på Unikum.

Munkedals kommun använder sig av kommunikationsplattformen Teams som har introducerats på förskolorna under året. Programmet syftar till att underlätta dialogen mellan avdelningar och områden Den största delen av dokumenthanteringen kommer att ligga här. Implementeringen är inte gjord på alla enheter och kommer att fortgå under kommande år.

Tieto är en digital närvarorapportering där vårdnadshavare lägger in sina barns schema. Programmet introducerades under hösten -19 och utvecklas fortfarande för att det skall passa verksamheterna. Alla vårdnadshavare lägger ännu inte in schema digitalt och en del lägger in senare än det som är bestämt, vilket försvårar både verksamhets- och personalplanering.

Samtliga avdelningar arbetar med programmering, projektering och källkritik men i olika former. Under IKT-träffar (Informations- och Kommunikationsteknik) diskuterades på vilket sätt förskolan ska arbeta med digitalisering och på områdets avdelningar har användandet av appar minskat och till stor del ersatts av projektering av lärmiljöer eller kopplat till Polyglutt som är en digital, flerspråkig inläsningstjänst som används av pedagogerna. Tillsammans med barnen, eller om barnen vill sitta själva, läses bilderböcker, faktaböcker och andra böcker på olika språk. Det finns även böcker med tecken som stöd tillgängligt. Arbetet med Polyglutt är inte likvärdigt mellan alla avdelningar.

I våra verksamheter ska alla känna trygghet och glädje

I föräldraenkäten får vårdnadshavarna ta ställning till flera olika påståenden genom att svara om det stämmer helt och hållet, stämmer ganska bra, stämmer ganska dåligt eller stämmer inte alls. En stor majoritet av vårdnadshavarna upplever att det stämmer helt och hållet att deras barn trivs på förskolan och en del av vårdnadshavarna upplever att det stämmer ganska bra. Endast en mycket liten del svarar att det stämmer ganska dåligt. Även när det gäller upplevelsen av att barnen får ett tillräckligt stöd anser majoriteten av vårdnadshavarna att det stämmer helt och hållet. Majoriteten av vårdnadshavarna upplever att kränkande behandling inte accepteras på förskolan.

Barnintervjuer genomfördes med alla barn födda 2014 och 2015. Majoriteten av barnen är glada när de ska gå till förskolan. Av de som svarar att de inte är glada anges olika orsaker som till exempel att barnet är blygt eller ledset bara ibland. Majoriteten av barnen svarar att de är glada när de är med kompisarna på förskolan. Orsaken till att man inte är glad är att kompisarna ibland kan göra något dumt.

2.2 ORGANISATION

Avdelning förskola består av fyra förskolområden med gemensam barnomsorgssekreterare och förskoleadministratör, samt familjecentral och central barnhälsa. För varje förskolområde finns en rektor med pedagogisk examen och tre av rektorerna deltar i den

statliga rektorsutbildningen. Pedagogerna har tillgång till centrala barnhälsan där specialpedagog och logoped arbetar mot kommunens alla förskolor.

Rektorsområden

Område 1 är Dingle och Hällevadsholms förskola, totalt 8 avdelningar. Nybyggnation av förskola i Dingle har skjutits upp och behovet av nya lokaler är stort.

Område 2 är Önnebacka förskola som är belägen på Stale med 7 avdelningar samt 4 dagbarnvårdare.

Område 3 är Inspiratören, Älgen och Herrgårdens förskola som är belägna i centrala Munkedal med totalt 7 avdelningar.

Område 4 är Hedekas och Kungshöjdens förskola, totalt 7 avdelningar. Hedekas förskola är i behov av renovering.

Barngrupperna skiljer sig åt mellan områdena både gällande antal barn och sammansättning. En del förskolor har barngrupper med barn 1-4 år samt 5-års-grupp och andra delar in i småbarnsgrupp respektive storbarnsgrupp.

På Munkedals förskolor är ungefär hälften av personalen utbildade förskollärare.

Central barnhälsa och Familjecentral

På Skatten i centrala Munkedal finns familjecentral och central barn- och elevhälsa. Centrala Barnhälsan är en stödfunktion för all kommunal barnomsorg för barn som är 0-6 år. Familjecentralen riktar sig till familjer med barn som är 0-6 år.

I Centrala Barnhälsan ingår en logoped (0,5) och två specialpedagoger (1,1).

I familjecentralen ingår en förskollärare (1,0), en logoped (0,5), en kurator (0,8), en specialpedagog (0,4), två barnsjuksköterskor från BVC (2,0), en BHV-psykolog och flera barnmorskor från barnmorskemottagningen. Till BVC hör även barnläkare.

Samtlig personal inom avdelning förskola har APT (arbetsplatsträff) med sin chef ca 1 gång i månaden. Utöver det deltar personalen i olika mötesformer som rör planering, utveckling, fortbildning, samverkan mm.

2.3 ARBETSSÄTT, ARBETSFORMER OCH LÄRMILJÖ

SKA på avdelningarna – UNIKUM

Respektive förskoleavdelning planerar kommande arbete och publicerar det på Unikum.

Under terminen arbetar personalen kontinuerligt i reflektion/analys på avdelningsplanering för att följa upp arbetet. I slutet av vårterminen utvärderas arbetet. Personalen på avdelningarna arbetar ämnesövergripande genom att arbeta med till exempel rim och ramsor även när de fokuserar på matematiken.

För att få systematik i kvalitetsarbetet arbetar personalen efter ett årshjul. Genom årshjulet tydliggörs hur arbetet ska genomföras och vilka förväntningar som finns på pedagoger och arbetslag. Uppdraget är att utgå från barnens perspektiv och genom kvalitativ interaktion med barnen skapa tillfälle för lärande. Barns lärande är relationellt då de lär sig i interaktion

och kommunikation med omvärlden. Att ge barnen frihet och möjlighet att agera tillsammans med varandra i en tillåtande miljö är grunden för lekfullt lärande. Det innebär att det skapas relationer mellan barnet och pedagogen, andra barn, materialet, begreppen och projektets fokusområde. Pedagogens skicklighet i att samtala med och att i rätt ögonblick utmana barnen är avgörande. Likaså arbetslagets förmåga att tillsammans problematisera och se vilket material som ska tillföras och hur lärande blir synligt för barnen.

Pedagogisk dokumentation används för att fånga processerna på förskolan och synliggör barnens meningsskapande genom exempelvis fotografier, videofilm, nedskrivna händelser och processer. Dokumentationen ska synliggöra barns förmågor, tankar, intressen och kunskapande. Dokumentationen blir föremål för reflektioner, utifrån uppsatta mål både på individ- och verksamhetsnivå. Dokumentationens syfte är också att kontinuerligt utgöra underlag för de återkommande diskussionerna i arbetslaget för hur verksamheten under läsåret ska planeras vidare. Den är ett levande material som ständigt ska tjäna som syfte att få syn på var vi är, hur vi gör och hur det blev. På så sätt tjänar dokumentationen som underlag vid utvärdering och utveckling av verksamheten.

Avdelning förskola utgår från en gemensam mall för det systematiska kvalitetsarbetet som är likvärdig för hela kommunen. Arbetet sker via webbverktyget Unikum och vid enskild- och avdelningsplaneringar skapas den röda tråden i arbetet med hjälp av reflektionsprotokoll.

Barnen är delaktiga i hur arbetet planeras och genomförs genom att personalen samtalar med barnen om deras intressen samt observerar deras lek.

Mötesformer

Arbetsplatsträffar genomförs ungefär var femte vecka och fokus är arbetsmiljö och arbetsorganisation. Rektor upprättar en dagordning och ansvarar för att mötet dokumenteras. Husmöte hålls varannan vecka och här tas vardagliga frågor upp med en representant per avdelning. Lärgrupper är en kompetensutvecklingsinsats där personalen får möjlighet till lärande samtal om olika ämnen som berör verksamheten och deras yrkesroll. Planeringstiden är arbetstid utanför schemat och barngruppstiden. Varje avdelning har en och en halv timme till avdelningsplanering och sedan har varje medarbetare enskild planeringstid utifrån ansvar, cirka tre timmar enskild planering per personal och vecka.

Andra möten som personal deltar på är bland annat IKT-träffar (Informations- och kommunikationsteknik), LOKSAM (lokal samverkansgrupp), språkbudsträff, pedagogiskt nätverk och barnhälsomöte.

Språkutvecklande arbetssätt

Samtliga avdelningar strävar efter att följa kommunens riktlinjer för språkutvecklande arbete i förskola och skola. Som ett led i det arbetar de med materialet Språklust på samlingarna och kartläggningmaterialet TRAS för att undersöka barngruppens behov av utveckling. Alla avdelningarna arbetar med tecken som stöd i olika utsträckning. En del avdelningar har haft handledning från centrala barnhälsan i tecken som stöd eftersom de har haft barn i stort behov extra stöd när det gäller språk och kommunikation. Avdelningarna lägger stor

vikt vid språkutvecklingen och arbetar för att utöka och variera språkarbetet. Representanter från varje förskola deltar på Språkombudsträffar med centrala barnhälsan.

Polyglutt är ett verktyg för att arbeta med flerspråkiga barn där böckerna som förekommer på avdelningen även kan läsas på barnets hemspråk. Det är framförallt på de avdelningar där flera språk finns representerade i barngruppen som arbetet med Polyglutt blir mer förankrat, men även övriga avdelningar använder verktyget för att skapa möjligheter till inflytande och delaktighet. Barnen kan själva välja böcker samt lyssna flera gånger även utan att en vuxen läser för gruppen.

Barnhälsa

Förskolorna har ett nära samarbete med specialpedagoger samt logoped via Centrala barnhälsan och träffar med CBH sker regelbundet under terminen. Pedagogerna får stöd om det är barn som behöver extra stödinsatser och CBH har även hand om språkombudsträffarna. Barnhälsomöten genomförs en gång per termin på alla förskolor. Centrala barnhälsan presenterar nytt material eller nya metoder och arbetsätt för kompetensutveckling och personalen har möjlighet att lyfta frågor från avdelningen som känns aktuella.

Förskolorna arbetar utifrån Hyfs (hygiensjuksköterska i förskolan, Västra Götalandsregionen) och erbjuder ny personal en grundutbildning. Hyfsombud träffar hygiensjuksköterskan vid en träff på våren.

Utevistelse

Barnen är ute varje dag, minst en gång oftast två gånger. Under utevistelsen möter pedagogerna barnens nyfikenhet och intressen.

2.4 NORMER OCH VÄRDEN

På hösten är det uppstart med kartläggning av barngruppen inför arbetet med Plan mot kränkande behandling. Kartläggningen görs för att undersöka vilka risker som finns i barngruppen, sedan analyseras dessa risker för att finna möjliga orsaker till att riskerna uppstår. När risker och orsaker identifierats så planerar personalen åtgärder som de sedan följer upp under terminen.

Värdegrundsarbete är en av grunderna för förskolans uppdrag. Personalen arbetar för jämställdhet och mångfald. I detta arbete synliggör personalen olikheter för barnen. Barnens olikheter är en tillgång för förskolans verksamhet men kan även ligga till grund för konflikter i leken och samspelet mellan barnen. Avdelningarna har i sitt värdegrundsarbete belyst vikten av olikheter genom litteratur, gestaltningar i form av dockteater eller egna dramatiseringar.

Den nya formen av plan mot kränkande som togs fram föregående läsår har upprättats på samtliga avdelningar och är återrapporterad. Planen utgår från de fyra stegen undersöka risker, analysera orsaker, genomföra åtgärder och följa upp/utvärdera. I årshjulet för pedagogerna har arbetet förtydligats och utökats med en trygghetsvandring som genomförs under hösten för att utveckla arbetet och tydligare få med barnens tankar. Planen mot

kränkande behandling är grundläggande för värdegrundsarbetet på enheterna och arbetet sker kontinuerligt under året.

Utgångspunkten är att alla barn ska kunna delta i all verksamhet på likvärdiga villkor oavsett kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning och ålder.

Kommunikation och samspel är en stor del av förskolans verksamhet. Personalen arbetar med att utveckla barnens språkliga förmågor och sociala samspel för att motverka konflikter mellan barnen.

Barnintervjuer genomförs med de äldsta barnen på förskolan under våren varje år och en föräldraenkät skickas ut digitalt i februari.

Centrala Barnhälsan har lyft barnkonventionen som tema vid förskolornas barnhälsomöten (BHM) under vårterminen. Förskolorna har delat med sig av exempel på saker de gjort för att belysa och arbeta både med och utifrån barnkonventionen. Någon avdelning hade till exempel utgått från barnens integritet och ordnat kösystem och upptaget-skylt till toaletten. En annan avdelning hade använt sig av böcker som samtalsunderlag för att prata om barnkonventionen med barnen medan en tredje avdelning arbetat med rätten att leka och tillsammans med barnen provat olika lekar.

2.5 SAMVERKAN

Personalen har daglig kontakt med vårdnadshavare, vid lämning och hämtning. Dokumentation kring barnens lärande och utveckling sker i Unikum och där har vårdnadshavare möjlighet att följa förskolans arbete och barnets utveckling. På Unikum lägger personalen regelbundet ut sin planering av teman, pedagogisk dokumentation och barnets utveckling och lärande. Det finns dokumentation för gruppen som helhet men även för enskilda barn i deras enskilda lärloggar. På Unikum ligger även planen mot kränkande behandling.

Vårdnadshavare erbjuds en gång per år ett utvecklingsamtal där personalen berättar om barnets vardag på förskolan samt visar vad de arbetat med på avdelningen. Efter inskolning erbjuds ett uppföljningsamtal.

Föräldraenkäter skickas ut för att kartlägga hur vårdnadshavare upplever verksamheten.

Förskolorna bjuder in till olika samkväm såsom föräldramöte, drop-in, sommaravslutning, frukostmöte, med mera, där man på ett avslappnat sätt bemöter föräldrarna och kan visa upp verksamheten.

Övergång till skola sker genom samarbete med de mottagande skolorna. Blivande lärare/fritidspersonal hälsar på ute på förskolorna och barnen får komma till skolan med pedagoger och vårdnadshavare. Det genomförs överskolningssamtal kring barnen och för att utveckla samarbetet mellan förskola och skola har personalen även en samverkansdag tillsammans. För barn i behov av särskilt stöd bokas vid behov ett särskilt överlämnande där överlämnande personal och rektor, mötande personal och rektor samt vårdnadshavare deltar.

Samarbete med BVC sker huvudsakligen genom femårsfoldern och sedan detta läsår även treårsfoldern. I denna folder finns frågor om barnet där förskolan kan ge en inblick i hur det fungerar för barnet i grupp och i fler sammanhang än vad BVC har möjlighet att observera. Sköterskorna från BVC kan även i vissa fall delta på APT för information och samtal om olika frågor som rör barn, till exempel för samtal om hantering av EPI-pen för svåra allergier. En sköterska från BVC deltar även på Hyfsombudsträffarna.

Personalen söker insatser från centrala barnhälsan vid uppmärksammat behov av stöd. Det finns insatser från centrala barnhälsan på samtliga förskolor.

Personal från IFO deltar på ett APT under hösten för att informera om hur en anmälan går till samt samtala med personalen och processen och svara på frågor.

3.0 NULÄGESBESKRIVNING

Hösten 2019 startade förskolorna med närvarohantering i Tieto. Problem med inloggning och länkar resulterade i att IT-avdelningen under våren lägger in alla telefoner i deras managementsystem för att kunna skjuta ut appar och länkar på likvärdigt sätt som på förskolans Ipads.

SISU har haft ett rörelseprojekt på förskolorna som startade 2019 som förskolan nu 2020 fortsätter med i egen regi med till exempel mer rörelse och morgongympa. Rörelse är ett av verksamhetsårets fokusområden. Satsningen tillsammans med riksidrottsförbundet fortsätter genom en uppföljningsdag för all personal med fler konkreta tips på hur de kan arbeta med rörelse på ett enkelt sätt i vardagen.

På en av enheterna råder en upplevelse av stress bland personalen förknippad med sjukfrånvaron och vikarieanskaffning. Under läsåret har det varit färre barn i barngrupperna och inga pooltjänster då kända vikarier redan varit insatta på vikariat för sjukskriven personal samt vakanta tjänster. Personalen har saknat pooltjänsterna som minskat stressen och underlättat vikarieanskaffningen. Personalen samarbetar över avdelningsgränser vid frånvaro genom att hjälpa till med varandras barn alternativt genom att en personal tillfälligt byter avdelning. Personalen upplever även att det är bristfälliga resurser i förhållande till barn i behov av särskilt stöd. Det är flera barn i varje barngrupp som har behov av stöd och personalen upplever att de inte räcker till för att kunna uppfylla läroplanens intentioner. De upplever en känsla av otillräcklighet. Detta återspeglas i OSA-enkäten eftersom de inte känner att de kan leva upp till förväntningarna de har på sig själva. Det har varit svårt med färre personal på avdelningarna med färre barn. Modellen att minska barngruppsstorleken och även då dra ner på antalet personal har skapat en organisatorisk problematik i att täcka

upp dagen från 07:00-17:00. Samarbete på enheten sker mellan 06:00-07:00 och 17:00-18:00.

Implementeringen av Teams har fungerat väl på pilotförskolan och personalen har varit positiva till verktyget. Det har underlättat i kommunikationen mellan avdelningar och mellan personal och rektor. Programmet upplevs lättillgängligt av personalen eftersom det finns som en app i avdelningstelefonen och aviseringar gör personalen uppmärksam på nyheter. Alla avdelningar använder Teams men det är ännu inte implementerat fullt ut. Teams har även använts för kortare avstämningar via videosamtal mellan avdelningarna och centrala barnhälsan.

En utmaning i centrum är problematiken med segregation. Önskemål om specifika förskolor sker utifrån förkunskap vilket tillsammans med närheten till förskolan i förhållande till bostaden resulterar i segregation. Segregation påverkar de flerspråkiga barnens möjligheter till att utveckla det svenska språket och integreras i det svenska samhället. På Herrgårdens förskola är 75% av barnen flerspråkiga, Älgen 83% och Inspiratören 9%. För att skapa likvärdiga förskolor i Munkedals kommun är behovet av en ny förskola i centrum stort. Lilla Foss herrgård är en fin byggnad men inte anpassad för förskolan och dess behov. Förskolan på Herrgården är ofta en tillfällig placering till barnet får en annan plats.

Dingle förskola har ett stort behov av en nybyggd eller renoverad förskola eftersom lokalerna är gamla och underhåll inte gjorts i takt med det slitage som skett. Arbetsmiljön är inte optimal och då speciellt inte på avdelningen Brandbilen. Brandbilens personal bär sin mat varje dag, ut förbi parkeringen och uppför den långa trappan, vilket är ett tungt moment för personalen. Utomhusmiljön är också eftersatt och det behöver göras en dränering för att göra gräsytor mindre blöta.

Representanter från området deltar i Hälsokällans utbildning "Barns rätt att lära om integritet" och delger sina kollegor på arbetsplatsträff och avdelningsplaneringar. Flera av avdelningarna har arbetat med fokus på språkutveckling. Andra fokusområden har varit språk och matematik, matematik och teknik, naturvetenskap och rörelse.

Under sommarveckorna 28-31 erbjöds verksamhet på en förskola istället för två som tidigare.

Stor påverkan av Covid -19

Läsåret 2019/2020 har varit ett läsår som vi kommer att minnas utifrån rådande omständigheter kring Covid-19. I mars stannade mycket av de planerade insatserna i form av träffar och fortbildning av. Med fina insatser från personalen lyckades den pedagogiska verksamheten på avdelningarna fortsätta. Covid-19 har haft en positiv effekt på digitaliseringen och utvecklat personalens kunskap kring digitala möten. Miljötillsyn, LOKSAM, skyddsron och gemensamma arbetsplatsträffar har genomförts via teamsmöte. Avdelningarna har utvecklat sitt samarbete mellan förskolorna utifrån att vi inte tagit in vikarier under våren utifrån smittorisk. I centrum har det varit ett ökat samarbete mellan

Herrgården och Älgen som haft lågt barnantal vilket är positivt då det är de som kommer att bilda den nya förskolan på Brudås.

Språkbudsträffar har genomförts med ett förändrat upplägg som varit uppskattat. Barnhälsomöte har genomförts enligt planering och fungerat väl.

Covid-19 har under våren påverkat flera delar av verksamheten. Det har varit färre barn i verksamheten och avdelningarna har ofta fått lägga om sitt planerade upplägg. Under en period tog förskolan inte emot barn med allmän förskola, så kallade 15-timmars-barn, för att ha beredskap att flytta personal inom organisationen men även för att hjälpa andra förvaltningar. Aktiviteter har ändrats för att möjliggöra avstånd till varandra. Möten har ställts in eller anpassats i format, till exempel APT som delats upp vid olika tider eller i olika lokaler. Överskolningen till förskoleklass har under våren påverkats då planerade besök på skolan fått ställas in.

Fortbildningsdagen med fokus på Barnkonventionen i samarbete med kommunens folkhälsostrateg flyttas fram pga. Covid-19. Våren 2020 planerades för kollegialt lärande via arbetsplatsbyte med varandra på områdets förskolor men endast ett byte hann genomföras före Covid-19.

Samarbetet med IFO har inte varit optimalt under vårterminen vilket har flera orsaker, men en har varit Covid-19. Informationen på APT från IFO har skjutits fram på grund av Covid-19.

Projektet *Tidig upptäckt-tidig insats* har som mål att sätta in samverkande insatser tidigt. Projektet är ett samarbete mellan Avdelning förskola, socialtjänsten och regionen som tillsammans bjuder in 2,5 åringar och deras vårdnadshavare till ett gruppbesök på Familjecentralen. På grund av Covid-19 har gruppbesöken för 2,5-åringar under en tid istället fått genomföras enskilt och föräldragrupper för nyblivna föräldrar har ställts in och till viss del ersätts av enskilda möten. Öppna förskolan stängde en period under våren för att senare ställa om till uteverksamhet.

4.0 ANALYS

Det systematiska kvalitetsarbetet syftar till att göra en analys och bedömning av verksamhetens kvalitet i relation till de nationella målen. Fokus ska ligga på att förstå och fokusera på det verksamheten kan påverka och utveckla framåt.

4.1 JÄMFÖRA

Resultat språktest

Det politiska målet för läsåret var att 97% av eleverna ska klara stanine 4 eller mer på språktest i förskoleklass. Sammanlagt för förskoleklasserna är resultatet 79% vilket är långt från målet. Det bör dock poängteras att resultatet inte ligger lågt i förhållande till normalfördelningskurvan. Med andra ord är det politiska målet betydligt högre än vad som förväntas utifrån normalfördelningskurvan. Vid en närmare analys ser vi att det är färre som ligger på stanine 1,2 och 3 och fler på 6 och 7, vilket bör underlätta läsinläringen och resultatet bör därför bedömas som gott. Vid bedömning av *Hur låter orden* stack förskoleklassen i Hedekas ut med ett betydligt lägre resultat än övriga skolor. En möjlig förklaring skulle kunna vara att det systematiska arbetet med språkstimulans på

förskolan inte har fungerat. Det är dock viktigt att komma ihåg att varje barn representerar högre procentsats eftersom det är färre barn i klassen i Hedekas, vilket gör att ett barns låga resultat får stor påverkan på helheten. I Hällevadsholm fick eleverna ett relativt högt resultat vilket rektor i område 1 menar är en följd av pedagogernas arbete med språket på förskolan som ger resultat över tid. Införande av femårsgrupp på förskolorna kan också ha påverkat resultatet då man arbetar förberedande med språkarbetet inför förskoleklassen.

Polyglutt skulle kunna användas mer för att stärka barn med annat modersmål. Det är ett enkelt och bra verktyg för att få böcker upplästa på olika språk. Behöver bli ett mer vardagligt instrument.

TRAS har inte använts systematiskt på alla avdelningar vilket beror på att kompetensen hos personalen skiljer sig åt mellan avdelningarna. Det kan handla om vilken utbildning personalen har sedan tidigare men också om att de inte fått utbildning i verktyget.

Systematiskt kvalitetsarbete

Personalen arbetar med det systematiska kvalitetsarbetet och har en mall i Unikum att följa, för att förenkla processen. De utvalda representanter som finns på enheterna, har regelbundna träffar med rektorerna för att öka kvaliteten på detta arbete och ta upp frågor, tankar som uppstår samt kunna vidareutveckla arbetet. På avdelningarna där man har högre andel utbildade förskollärare är analyser och reflektioner generellt djupare i kvalitetsarbetet. Djupare analyser bidrar till större utveckling och kvalitet på förskolorna vilket på sikt leder till en högre måluppfyllelse. Personal som vidareutbildat sig under senare år eller är mer öppna för förändringar, har också generellt lättare att ta till sig kvalitetsarbetet. Det blir även en skillnad i att tidigt upptäcka de barn som är i behov av mer stöd. På avdelningar där personalen har ett högre och tätare samarbete på enheten har de också lättare till förändring, de ställer upp mer på varandra och barnen.

Reflektion och analys kopplat till det systematiska kvalitetsarbetet infördes under 2018. Avdelningarna har kommit olika långt i implementeringen och användningen av arbetssättet.

OSA-enkäten visar att verksamheternas kännedom om målen behöver höjas. En förklaring till att siffran inte är högre kan vara att även vikarier svarar på enkäten och de har troligtvis inte vetskap om målen i samma utsträckning som ordinarie personal.

Barngrupperna

I område 1 är det många barn som har behov av omsorg och att många vårdnadshavare börjar arbeta när barnen fyller ett år. Området har haft mellan 18 och 19 barn per avdelning. Det här läsåret har det funnits barn annat modersmål på båda förskolorna. Rektor ser inga skillnader i hur barn bemöts på förskolorna, men ser att det finns utmaningar i undervisningen när det finns fler barn med annat modersmål på avdelningen.

Inom område 2 har en ökad ålderindelning på avdelningarna påverkat verksamhetens utformning och förutsättningarna för personalen att arbeta med omsorg, utveckling och lärande samt barnens inflytande. På avdelningarna för de yngsta barnen blir arbetet med inskolningar och introduktion i verksamheten en prioritet. På avdelningarna för de äldre barnen är arbetet mer fokuserat på att skapa socialt samspel som gynnar möjligheterna att

arbeta utifrån barnens olika intressen. På några avdelningar finns det flerspråkiga barn med annat modersmål än svenska, men på de flesta är det enbart barn med svenska som modersmål. Arbetet med flerspråkighet utvecklas mer på de avdelningar som har flera språk representerade i barngruppen. Det förekommer olika behov av stöd i barngrupperna. Det finns ett par avdelningar med stor andel barn i behov av särskilt stöd. En avdelning har haft en resurs under året och de andra avdelningarna har varit utan resurstilldelning.

Område 3 har haft mellan 17 och 19 barn på avdelningarna och det skiljer sig åt hur barnen delas mellan avdelningarna. Det finns skillnader i barnens språkutveckling som tros vara kopplad till närvaro. Barn med annat modersmål än svenska har gjort en förhållandevis stor utveckling i sitt svenska språk under perioden med få barn på förskolan. Personalen har genom analyser uppmärksammat olikheter i förväntningar på barnen och det är framåt av yttersta vikt att ständigt ha diskussion om bemötande av barn men också frågor som rör vårdnadshavare. Förskolan med bibehållen närvaro över våren har ett mer utvecklat temaarbete än på de förskolorna som har haft en större frånvaro under Coronavåren. I avdelningarnas arbete kan man utläsa att man påtalar problematik med få barn, dynamiken i arbetet har ebbat ut.

Område 4 har haft 17 barn i barngrupperna på Kungshöjdens förskola och 14-20 barn på Hedekas förskola. Flerspråkighet påverkar arbetet med barnen och gör arbetet mer utmanande för pedagogerna, det kan handla om att få alla barn att känna sig delaktighet i de vardagliga rutinerna och i det sociala samspelet, vilket ytterligare försvåras av att barnen kommer mindre regelbundet till förskolan. På avdelningar där pedagogerna arbetar åldersindelade och avdelningar som haft färre barn i grupperna, upplever personalen det lättare att se och bemöta alla barn i den åldersutveckling som de är.

Personal

Områdena skiljer sig åt när det gäller andel behörig personal, möjligheten att rekrytera samt sjukfrånvaro.

Inom område 1 är behörigheten relativt hög och omsättning av personal samt sjuktal relativt låga. En förklaring kan vara att utbildade förskollärare dras till förskolor med hög andel behöriga eftersom de drar nytta av varandra. Kontinuiteten bland personalen är också hög och få slutar eller byter arbetsplats. Detta kan delvis bero på att flera pedagoger bor i samhället och vill ha ett arbete nära hemmet, men också på att man trivs på sin förskola.

Inom område 2 har svårigheten att rekrytera och behålla behörig personal över tid skapat en brist på förskollärare inom området. Den samlade kompetensen i arbetslagen varierar utifrån rekrytering, tillsättning av vikariat och sjukfrånvaro. Kvaliteten på verksamheten påverkas av kompetensen i arbetslaget vilket innebär att kvaliteten på verksamheten inom förskolan varierar. Förutsättningarna för undervisning och lärande ser olika ut. Området har även haft en hög sjukfrånvaro och rektor har tillsammans med personalavdelningen aktivt arbetat med åtgärder för att komma till rätta med detta. Förskolans nya organisation med åldersindelade avdelningar har inte ännu förankrats eftersom det är ett nytt arbetssätt som behöver undersökas och följas upp ytterligare. Arbetslagen behöver mer än ett år för att förankra nya lärmiljöer och metoder som är kopplade till det nya arbetssättet.

Förskollärarkompetens är en resurs i det systematiska kvalitetsarbetet men även i arbetet med barn i behov av särskilt stöd. Låg förskolärartäthet kan vara en bidragande orsak till känslan av otillräcklighet och känslan av att resurser saknas. Den höga personalomsättningen bidrar till känslan av otillräcklighet och bristande resurser genom att introduktion av nya medarbetare ständigt påverkar utvecklingsarbetet.

Inom område 3 arbetar minst två förskollärare på samtliga avdelningar vilket skulle kunna vara en av orsakerna till att området är attraktivt att söka till. Det som skiljer de tre förskolorna åt är Herrgårdens omoderna lokaler som inte är anpassade för förskola och i vissa delar mindre attraktiva att jobba i. Området har ökat i behörighet det senaste året och det skulle kunna vara en av orsakerna bakom att arbetet med reflektion och analys har ökat. Analyserna i avdelningarnas arbete skiljer sig åt. Analysens betydelse behöver utvecklas på avdelningarna och pedagogerna behöver bli trygga i vad analys kan innebära i ett SKA-arbete. Området har haft en hög sjukfrånvaro dels på grund av personal som varit långtidssjukrivna dels på grund av ökad korttidsfrånvaro under våren.

Inom område 4 är det högre andel utbildad personal på Kungshöjdens förskola i jämförelse med Hedekas förskola. Det har under en längre tid varit svårt att rekrytera förskollärare till Hedekas men under läsåret har en ny förskollärare börjat. Personalen uttrycker att det är positivt med en rektor som är mer närvarande och har förskolan som sitt huvudsakliga arbetsområde. Sjuktalet har varit relativt höga och det handlar både om långtidssjukrivningar och mer kortvarig sjukdom, bland annat relaterad till Covid -19.

Digitalisering

Programmet Teams är implementerat i olika grad inom förskolorna. I område 2 som fungerade som pilotområde är användandet generellt högre.

Tieto har på ett sätt försvårat planeringen av arbetet på avdelningarna, då många föräldrar inte lägger in schema i tid. De gör ändringar utan att meddela personalen som i sin tur kan få svårare att planera det dagliga arbetet och tillsättning av vikarier vid personalbortfall. Trots påminnelser från rektor till vårdnadshavare, hjälper det inte mycket.

Det låga svarstalet på enkäterna som skickas ut digitalt kan bero på att många är nöjda och därför inte lika manade att svara. En annan förklaring skulle kunna vara att de inte vet hur de ska göra eller glömmet bort det.

4.2 TOLKA OCH FÖRKLARA

Vårdnadshavaren användande av Unikum

Det systematiska kvalitetsarbetet dokumenteras i lärlogg både på avdelningen och individuellt. Unikum är till för att utveckla samarbetet med vårdnadshavarna men alla är inte aktiva och läser i Unikum och går då miste om informationen. En konsekvens av detta kan bli att samverkan med vårdnadshavare inte blir likvärdig. Vid analyser i ledningsgruppen framkommer olika tänkbara förklaringar till varför en del vårdnadshavare inte tar del av informationen. Det skulle kunna handla om att de inte har kunskap om hur de loggar in men

även att det är svårt att konkurrera med annat som upptar vårdnadshavarnas tid. Insatserna framåt bör därför riktas både mot ökad tillgänglighet och utveckling av innehåll.

Det är få svarande på enkäterna, både medarbetar- och vårdnadshavare. Föräldraenkäten hade ett lågt deltagande i år. Det är svårt att säga vad det beror på men det kan hänga ihop med att övervägande av vårdnadshavarna är nöjda med förskolan och då tycker att de inte behöver delta eller att de glömmer bort att delta. Ett förslag framåt är att personalen ber alla föräldrar fylla i enkäten på förskolan. Den låga svarsfrekvensen hos medarbetarna kan förklaras av att det på förskolorna finns få digitala verktyg att använda för att svara samt att planeringstiden är begränsad. De avdelningar där enkäten fyllts i samband med APT har högre deltagande.

Systematiskt kvalitetsarbete

En styrka i förskolans arbete är den gemensamma SKA-mallen. Den ger en tydlighet och påvisar den röda tråden i avdelningarnas arbete. Svårigheten ligger i att synliggöra och få en balans över hela läroplanen. För att få en större likvärdhet på enheterna och en högre måluppfyllelse är det viktigt att få en fördjupning i det systematiska kvalitetsarbetet. De pedagoger som gör djupare analyser och tar tillvara på dessa, har lättare att vidareutveckla avdelningen och på det sättet få en bättre kvalitet på förskolan. Analyserna bidrar till att personalen kan få uppslag till olika arbetssätt och synliggöra barns lärande. Inför implementeringen av reflektion och analysverktyget 2018 togs riktlinjer för arbetet fram i ledningsgruppen. Verktyget presenterades på Unikum-träff och senare även på fortbildningsdag. Forskningen ger uttryck för att förändringsarbete tar tid och därför är det naturligt att det nya arbetssättet tar tid att anamma och det är därför av stor vikt att fortsätta samtal om hur vi arbetar och varför vi arbetar på det sättet. De avdelningar som ser en framgång med det nya arbetssättet skulle kunna inspirera andra.

Under året kommer fokus ligga på att fördjupa reflektion och analys. En del avdelningar behöver skriva utförligare med mer kontinuitet för att få en bra utvärdering och analys av arbetet de gjort. Genom att förtydliga var detta arbete ska ske skapar rektor tid för analys.

Barngrupper

Färre barn i grupperna, bidrar till att pedagogerna får en tryggare och lugnare vardag, de har lättare att se alla barn och synliggöra det enskilda barnets behov och lärande. Barnen blir mer trygga då de känner sig sedda av pedagogerna, vilket även påverkar det sociala samspelet positivt. Forskare menar att tyngden i förskolan ofta ligger på lärande, men det får inte glömmas att utan trygga relationer sker inget lärande. Relationen mellan pedagogerna och barnen är en förutsättning för lärandet. En förutsättning för mindre barngrupper är tillräckligt med personal men även ändamålsenliga lokaler. I en artikel från Göteborgs universitet, 2 mars 2020, kan man läsa följande: "Mindre grupper i förskolan bidrar till barns lärande och utveckling. Men förskolans organisation, arbetsmiljö och arbetsplatskultur är avgörande för om förskollärarna verkligen delar in barnen i mindre grupper. Tidigare forskning visar tydligt att möjligheten att dela in förskolebarn i mindre grupper under delar av dagen har en rad fördelar för barnens välmående, lärande och utveckling. Arbetar de med tvärgrupper, blir barnen mer ålders- och mognadsindelade, vilket i sin tur gör att pedagogerna lättare kan utgå från den utvecklingsnivå där barnet/barnen befinner sig.

Barnen kan på detta sätt få en djupare interaktion med pedagoger och varandra. Då kommunikation inte enbart sker genom det talade språket, kan detta bidra till att barnen lättare lär sig tolka kroppsspråk och känslor.

Utvecklas lärmiljöerna på avdelningarna kan det bidra till ett större lugn i barngruppen och på avdelningen. Genom att bygga de upp "rum i rummet" är det lättare att utnyttja all yta som finns tillgänglig och barnen kan delas upp på ett enkelt sätt, utan att de stör varandra. Det blir en mer tillåtande miljö som barnen lättare kan utnyttja. På de avdelningar där det är spridda åldrar kan detta utnyttjas genom att man åldersanpassar vissa rum.

Personal

Introduktion för vikarier har genomförts av förskolornas lärledare i samarbete med förskoladministratören. Inom förskolan strävar rektorerna efter likvärdighet mellan områdena då det framkommit som en faktor för ökad trivsel hos personalen. Introduktionen har genomförts av lärledare som är kompetenta i sitt arbete och upplevelsen är att vikarierna fått förtroende och trivs när de kommer till förskolan. En trolig förklaring är de redan känner personal från förskolan som varit delaktig i deras introduktion. Det är viktigt för verksamheten att vikarierna känner sig välkomna så de vill fortsätta att arbeta på förskolorna som är beroende av denna arbetskraft.

I syfte att sänka sjuktalet läggs 3,0 tjänst på avdelningarna trots budgetram på 2,93. På detta sätt täcker rektor också upp hela dagen vilket annars är svårt eftersom verksamheten har öppet 06.00-18.00.

Svårigheter att rekrytera förskollärare är en nationell utmaning. I Munkedal ser vi att det varit lättare att rekrytera behöriga sökanden till enheter i kommunen som redan har fler behöriga. Inom områden med låg förskollärartäthet är det färre behöriga sökande. En möjlig förklaring till det är att högre förskollärartäthet i sin tur genererar fler behöriga sökande. Framförallt nyexaminerade förskollärare söker arbetslag där det finns en behörig kollega att dela ansvaret med.

Brist på behöriga förskollärare i arbetslagen och hög personalomsättning ökar arbetsbelastningen på både förskollärare och barnskötare. En ökad arbetsbelastning skapar stress som i sin tur inverkar negativt på kvaliteten i verksamheten. Fokus hamnar på arbetsorganisation och inte på utvecklingsorganisationen. Den höga sjukfrånvaron skapar en orolig arbetsorganisation där tid och energi måste läggas på att lösa samarbete, tjänstefördelning och vardagsrutiner. Arbeta för att minska sjukfrånvaro, öka trivsel och förbättra bemötande är ett led i att rekrytera och behålla personal och därmed förbättra verksamhetens kvalitet.

Covid -19

I samband med pandemin under våren ökade sjukfrånvaron bland personalen som en följd av kravet att vara symtomfri på arbetet. Även barnantalet sjönk mycket vilket berodde på att vårdnadshavare var oroliga för smitta samt att barnen skulle vara symtomfria för att få vistas på förskolan. För att trygga upp vårdnadshavarna arbetade ledningsgruppen extra med att informera om de anpassningar som gjorts samt de riktlinjer som gäller. En del av informationen översattes till flera språk och det fanns även olika hjälplinjer att ringa.

Utifrån frånvaro av inplanerade träffar inför övergång förskola-skola skapades utrymme för missförstånd i olika former. Positivt var dock att det utvecklades nya samverkansformer som information till föräldrar via film, PowerPoint, bilder av skola, samtal med mötande lärare via Teams med mera. Vårdnadshavare följde med barnet till skolan istället för förskolans personal vilket är positivt och skapar utrymme för framtida samverkan.

4.3 PROBLEMATISERA OCH KRITISKT GRANSKA

Att beskriva förskolans resultat är en komplex uppgift. Det handlar om att utvärdera i vilken mån förskolan lyckas med att skapa förutsättningar för barnens lärande, inte att bedöma barnens prestationer mot fastställda kunskapsnivåer eftersom förskolans läroplan anger strävansmål för verksamheten och inte specifika mål för vad varje barn ska kunna i en viss ålder. I SKA-mallen presenteras en tårtbit av avdelningarnas arbete och inför kommande läsår finns en tanke om att lyfta in fler delar ur läroplanen för att säkerställa undervisningen som sker på förskolan. Dokumentationen är viktigt för förskolans verksamhet, och är en arbetsuppgift som utökats för pedagogerna. Det är svårt att få den barnfria tiden att räcka för personalen och utökning av planeringstiden är därför angeläget. Budget för förskolan i Munkedals kommun är jämförelsevis lägre än i andra kommuner och förra året fanns politiska mål om mindre barngrupper samt utökad planeringstid som inte varit möjliga att utföra utifrån budgetram.

Forskning talar för att det kollegiala lärandet är en framgångsfaktor för utvecklingen av verksamheten. Personalen efterfrågar fler forum för samtal om den pedagogiska verksamheten. Pedagogiskt nätverk på förskolan är ett verktyg för att utveckla det kollegiala lärandet som testats på en förskola men inte kunnat genomföras fullt ut på grund av pandemin. Andra former som är implementerade är lärgrupper och arbetslagsträffar.

Hög personalomsättningen i område 2 under flera år har bidragit till att skapa ett behov av att arbeta med arbetsorganisationen och därför blir det mindre fokus på utvecklingen av verksamheten. Det finns mycket forskning som pekar på att grupper utvecklas över tid och att det krävs ett tydligt arbete för att skapa trygga och stabila arbetslag. Skapas ett gott arbetsklimat med arbetslag som fungerar väl kommer kvaliteten på arbetet utvecklas. Förändring och utveckling tar tid och det stödjer tanken om att implementeringen av nya metoder och arbetssätt måste ges utrymme och följas upp över lång tid. Reflektion och analys är ett arbetssätt som vi utvecklar och behöver därför följas upp och fördjupas under längre tid. Även det åldersindelade arbetssättet behöver utvecklas över tid med olika fokus för de olika åldersgrupperna.

Ett utvecklingsområde som diskuterats är hur förskolorna ska få vårdnadshavarna mer delaktiga i barnets utveckling på förskolan. Personalen ser dels att det kan handla om att konkurrera med annat som tar tid i vårdnadshavares liv, dels om personalens förmåga att engagera. Pedagoger som förstår vikten av samarbete för att främja barns utveckling är mer benägna att lägga tid på kommunikation och dialog som främjar vårdnadshavares delaktighet.

I samverkansträffar med socialtjänsten har det framkommit att det kommer förhållandevis få orosanmälningar till socialtjänsten från förskolorna i jämförelse med antal anmälningar för äldre barn. En möjlig förklaring är att förskolans personal arbetar stödjande och kompensatoriskt och därför inte upplever oro. En annan förklaring kan vara att personalen inte har tillräckliga kunskaper om anmälningsplikt eller att det är svårare att anmäla när man har daglig kontakt med vårdnadshavare.

TRAS ska användas för att lyfta fram barngruppens behov i språkutveckling men avdelningarna beskriver inte hur detta arbete används. En förklaring är att flertalet av observationerna som görs ofta är spontana och inte dokumenteras. Observationer i vardagen behöver lyftas som ett led i avdelningarnas arbete. Det bör dock lyftas att utifrån den planering och reflektionstid som pedagogerna har gör de ett fantastiskt jobb.

Projektet "tidig upptäckt tidig insats" med målsättning att fler elever ska lämna grundskolan med godkända betyg har redan resulterat i att flera barn efter sitt 2.5 årsbesök i grupp fått tidig insats. Utifrån detta planeras att informera om projektets hittills lyckosamma resultat både inom kommun och region på förvaltning och politiska arenor. Syftet med utvecklingsplanen är att tidigt möjliggöra arbetsformens fortlevnad även efter avslutad projekttid 211231.

Det politiska målet att sänka barnantalet till 17 barn per grupp har inte gått att genomföra utifrån budget men även utifrån lokaler. På flera förskolor finns inte möjlighet att dela barngrupperna på grund av lokalernas utformning. Inför nybyggnation och renovering av förskolor är det därför angeläget att utforma lokaler som möjliggör minskade barngrupper. Skulle det bli en etablering av laxodling i grannkommunen leder det troligtvis till ett ökat barnantal vilket då påverkar barnantalet på förskolorna som vi inte räknat med inför nybygge och renovering. Inför årsskiftet ser vi en stor ökning av barnomsorgsbehov vilket kommer att innebära att vi måste planera åtgärder för att uppfylla det lagstadgade kravet. Under våren kan det få konsekvenser som ökade barngrupper, omfördelning av barngrupper eller öppnande av en tillfällig avdelning i centrum.

5. UTVECKLINGSPLAN

Avdelning förskolas utvecklingsplan bygger på de analyser som gjort i verksamheten under det gångna året och innehåller fem fokusområden inför kommande läsårs systematiska kvalitetsarbete.

Språkutvecklande arbetssätt

För att utveckla det språkutvecklande arbetet på förskolorna planeras följande insatser:

- Implementering av reviderad Språkplan: Riktlinjer för vårt språkutvecklande arbete inom förskola och skola
- Fortbildning och implementering av bildstöd som arbetsmetod (Inprint)
- Alla avdelningar arbetar med tecken som stöd
- Alla avdelningar arbetar systematiskt med Språklust
- Högläsning sker varje dag, tex genom boksamtal
- Spåkombudsträffar med ett språkombud per avdelning 4 gånger om året

- Fortbildning i TAKK
- Alla avdelningar genomför TRAS under sept-okt
- Barnhälsan arbetar med att belysa och underlätta användning av TRAS-materialet, både som kartläggning och arbetsmetod genom att lyfta det i handledning, vid språkombudsträffar och att aktivt använd tips ur böckerna.

Förskola och hem

För att förbättra samverkan mellan förskola och hem har vi följande mål:

- Ökning av antalet vårdnadshavare som är aktiva på Unikum så att alla barn har en vårdnadshavare som loggar in kontinuerligt på Unikum
- Ökning av antal vårdnadshavare som svarar på föräldraenkäten.
- Ökning av antal vårdnadshavare som lägger in schema i Tieto

För att nå målen planerar verksamheten att:

- Förändra informationen på hemsidan om förskolans digitala system i syfte att förenkla inloggning och göra den mer informativ
- Tydlig introduktion i samband med inskolning
- Arbeta fram ett annat sätt att presentera föräldraenkäten och tydliggöra varför den är viktig för verksamheten.
- Utarbeta nya arbetsmetoder som främjar samverkan

Systematiskt kvalitetsarbete

- Utveckla personalens kunskap om analysens betydelse i det systematiska kvalitetsarbetet samt hur analysen leder till utformning av lärmiljöer och undervisning.
- Utöka pedagogernas förståelse för sin verksamhet och skapa en större känsla av delaktighet genom att förtydliga våra gemensamma mål.
- Utveckla den pedagogisk dokumentation och i högre grad fånga barnets tankar och idéer genom att reflektera mer tillsammans med barnen.

Målen ovan nås genom följande insatser:

- Ledningsgruppen planerar en analysdag för all personal i juni
- Rektor för förskolan förtydligar SKA-mallen.
- Alla avdelningar använder reflektionsprotokoll systematiskt
- Skapa tid för pedagogiska frågor i olika mötesformer.
- Utökad planeringstid

Ökad digitalisering

Utöver det politiska målet att bli mer digitaliserade i syfte att effektivisera, har verksamheten även som mål att främja barnens utveckling och lärande genom ökad digitalisering. Genom en ökning av antal vårdnadshavare som lägger in schema i Tieto förväntas tidsvinster samt bättre arbetsmiljö för personalen. Ett ökat användande av Teams förväntas stimulera en dela-kultur mellan personalen samt underlätta kommunikationen.

För att nå målen planeras följande insatser:

- Fortsätta implementeringen av Teams

- IKT-träffar och Unikum-träffar 2 gånger om året
- Förtätning av datorer till personalen
- Utveckla användandet av programmet Pollyglutt
- Tydligare instruktioner på hemsida och tydliga rutiner för Tieto vid inskolning

Måluppfyllelse kan mätas genom att andelen föräldrar som lägger in schema digitalt i tid ökar, samt att andelen personal som använder Teams regelbundet ökar.

Trygghet och trivsel

Ett mål är likvärdiga arbetssätt gällande inskolning och övergång till skola. Ett annat mål är att bibehålla föräldrar och barns upplevelse av hög trygghet och trivsel på förskolan samt en ökning av andelen föräldrar som svarar på föräldraenkäten.

För att nå målen planeras följande insatser:

- Inskolning och anknytning som tema på barnhälsomöten
- Implementering av den reviderade överskolningsplanen till förskoleklass som började gälla i augusti 2020
- Trivselenkät och trygghetsvandring

Måluppfyllelse kan delvis mätas genom barnens trivselenkät samt föräldraenkäten.